

Dohoda o duchovní péči ve zdravotnictví

Česká republika – Ministerstvo zdravotnictví

se sídlem: Praha 2, Palackého náměstí 375/4, IČO 0024341
zastoupená Mgr. et Mgr. Adamem Vojtěchem, MHA, ministrem zdravotnictví

na straně jedné,

Česká biskupská konference

se sídlem v Praze 6, Thákurova 676/3, IČO 00540838
zastoupená kardinálem Dominikem Dukou,

a

Ekumenická rada církví v ČR

se sídlem v Praze 10, Donská 370/5, IČO 00127370
zastoupená Mgr. Danielem Ženatým a ThDr. Petrem Janem Vinšem,

na straně druhé

v souladu s čl. 16 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, dále s ustanovením § 2 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností v platném znění, a ustanovením § 28 odst. 3 písm. j) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, v platném znění

uzavírají tuto

Dohodu o duchovní péči ve zdravotnictví

Čl. 1

Účel dohody

(1) Účelem této Dohody o duchovní péči ve zdravotnictví (dále jen „Dohoda“) je stanovit v souladu s právními předpisy podmínky pro vzájemnou spolupráci mezi Ministerstvem zdravotnictví (dále jen „MZ“) a církvemi, reprezentovanými Českou biskupskou konferencí (dále jen „ČBK“), a církvemi, reprezentovanými Ekumenickou radou církví v ČR (dále jen „ERC“), při poskytování duchovní péče ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče poskytovatelů zdravotních služeb (dále jen „LZZ“).¹

¹ Příloha č. 1 uvádí seznam církví reprezentovaných Českou biskupskou konferencí a seznam církví reprezentovaných Ekumenickou radou církví v ČR. Informace o příslušné pověřující autoritě církví je přílohou č. 2 Dohody.

(2) Tato Dohoda stanoví rámec, pojmy a strukturu pro poskytování duchovní péče ze strany církví reprezentovaných ČBK a ERC.

Čl. 2

Rámec spolupráce

(1) Smluvní strany vytvářejí vhodné podmínky pro vzájemnou spolupráci zejména sdílením informací a zkušeností na poli poskytování duchovní péče ve zdravotnictví.

(2) Předmětem vzájemné spolupráce je řešení otázek spojených s poskytováním duchovní péče v LZZ.

Čl. 3

Vymezení pojmů

(1) Duchovní péčí v LZZ pro potřeby této Dohody se pro svá specifika rozumí nezdravotní služba všem pacientům, zdravotnickým pracovníkům a návštěvníkům LZZ při řešení jejich osobních, existenciálních, spirituálních, etických a morálních otázek a potřeb. Tato služba má důsledně neevangelizační charakter a její adresáti ji využívají dobrovolně a na základě svého svobodného rozhodnutí.

(2) Místem poskytování duchovní péče dle této Dohody jsou LZZ, která o její zajištění projeví zájem.

(3) Dle této Dohody smějí duchovní péči v LZZ poskytovat výhradně oprávněné osoby – kaplani. Kaplany pro potřeby této Dohody jsou výhradně osoby, muži nebo ženy, pověřené církví reprezentovanou Českou biskupskou konferencí nebo církví reprezentovanou Ekumenickou radou církví v ČR a společně vyslané ČBK a ERC.

(4) Vyslání ČBK a ERC je zásadním a naprosto nezbytným předpokladem pro výkon práce kaplana v LZZ podle této Dohody.

(5) Církve pověřují k výkonu práce kaplanů pouze bezúhonné osoby. Za bezúhonnou se pro účely této dohody považuje osoba, která nemá záznam o odsouzení, o průběhu výkonu uložených trestů nebo o ochranných opatřeních ve výpisu z Rejstříku trestů. Bezúhonnost se prokazuje výpisem z Rejstříku trestů ne starším třech měsíců.

Čl. 4

Struktura vzájemné spolupráce smluvních stran

(1) Se souhlasem smluvních stran je zřízena Rada pro duchovní péči ve zdravotnictví (dále jen „Rada“), která zajišťuje jejich vzájemnou spolupráci.

(2) Členy Rady jsou: dva zástupci ČBK, dva zástupci ERC, dva zástupci MZ a dva zástupci poskytovatelů zdravotních služeb (jeden z Asociace českých a moravských nemocnic a jeden z Asociace nemocnic ČR).

(3) Rada zasedá dle potřeby, nejméně však jedenkrát ročně.

(4) Rada především:

- a) řeší významné a koncepční otázky spojené s poskytováním duchovní péče v LZZ,
- b) vyjadřuje se k aktuálním záležitostem, které se týkají duchovní péče v LZZ,
- c) spolupracuje s experty a institucemi na řešení odborných otázek souvisejících s poskytováním duchovní péče v LZZ,

- d) zabývá se otázkami působení konkrétních kaplanů v jednotlivých LZZ, vyslovuje se k práci kaplanů,
 - e) může ministru zdravotnictví vznášet připomínky a předkládat návrhy koncepčních řešení ve věci duchovní péče v LZZ.
- (5) Činnost Rady se řídí jejím Statutem a Jednacím řádem, které na návrh smluvních stran schvaluje ministerstvo.

Čl. 5

Statut kaplana, jeho pověření a kvalifikační předpoklady

- (1) Kaplan poskytuje duchovní péči na základě právního vztahu s poskytovatelem zdravotních služeb, zejména pracovněprávního. Právní vztah musí být současně podmíněn trváním pověření ze strany pověřující církve a vyslání ze strany ERC a ČBK.
- (2) Pověření kaplana i jeho odvolání uděluje pověřující církev písemně.
- (3) Kvalifikační předpoklady výkonu služby kaplana jsou:
- a) pověření vlastní církví. Odnětí pověření způsobuje ztrátu kvalifikačního předpokladu pro výkon duchovní služby a má za následek současné skončení právního vztahu mezi kaplanem a LZZ,
 - b) dokončené vysokoškolské vzdělání:²
 - I. prioritně v magisterském stupni v teologickém studijním programu spadajícím pod oblast vzdělávání filozofie, religionistika a teologie,
 - II. nebo v bakalářském stupni v teologickém studijním programu a zároveň v magisterském stupni ve filozofickém nebo religionistickém studijním programu spadajícím pod oblast vzdělávání filozofie, religionistika a teologie,
 - III. nebo v bakalářském stupni v teologickém studijním programu a zároveň v magisterském stupni v studijním programu spadajícím alespoň pod jednu z těchto oblastí vzdělávání: farmacie, neučitelská pedagogika, psychologie, sociální práce, učitelství, veterinární lékařství, veterinární hygiena, všeobecné lékařství a zubní lékařství, zdravotnické obory.
 - c) alespoň tři roky působení v obecné pastorační péči u osob uvedených výše pod bodem i), nebo minimálně pět let působení v obecné pastorační péči u osob uvedených výše pod body II a III, a
 - d) absolvování specializačního kurzu *Nemocniční kaplan* realizovaného na teologické fakultě v souladu s Obsahem minimálních standardů kurzu zveřejněným na stránkách MZ.

Čl. 6

Zásady činnosti kaplana

- (1) Smyslem činnosti kaplana v LZZ je být důvěryhodným i důvěrným partnerem pacientů, zdravotnických pracovníků, případně i návštěvníků při řešení osobních, existenciálních, duchovních, etických a morálních otázek a potřeb. Práci kaplana v LZZ nemá být dotčena jeho služba či postavení v církvi, řeholním řádu nebo podobném sdružení.
- (2) Kaplan je zejména povinen:

² Srov. přílohu k nařízení vlády č. 275/2016 Sb., o oblastech vzdělávání ve vysokém školství.

- a) Při své činnosti v LLZ dodržovat platné právní předpisy ČR, zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a řídit se etickým kodexem nemocničního kaplana.
 - b) Řídit se při své činnosti smlouvou s poskytovatelem zdravotních služeb a dalšími jeho vnitřními předpisy.
 - c) Řídit se organizačními pokyny vedoucích zaměstnanců LZZ, jednotlivých klinik a oddělení, případně dalších osob v závislosti na obsahu právního vztahu s poskytovatelem zdravotních služeb
 - d) Spolupracovat se zdravotnickými pracovníky a poskytovat jim součinnost.
 - e) Zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech a informacích, jež mají osobní, důvěrný či služební charakter.
 - f) Umožnit či zprostředkovat návštěvu pacientem vyžádaného duchovního z církve či náboženské společnosti registrované v ČR. Tímto není dotčeno právo pacienta nebo osob jemu blízkých zajistit takovou návštěvu o své vlastní iniciativě.
- (3) Kaplan má zejména tato práva:
- a) Může být se souhlasem pacienta informován o jeho zdravotním stavu a diagnóze.
 - b) Může vstupovat do lůžkových a společenských prostor klinik, oddělení a jiných pracovišť LZZ dle určení ze strany poskytovatele zdravotních služeb.
 - c) Může dle aktuálních možností s pacientem, zdravotnickým pracovníkem či návštěvníkem vést rozhovor v přiměřeném soukromí.
 - d) Může do prostor LZZ přinášet bohoslužebné předměty a potřeby v množství odpovídajícím míře a rozsahu konaných činností a vnitřním předpisům poskytovatele zdravotnických služeb.

Čl. 7

Zásady součinnosti poskytovatele zdravotních služeb

- (1) Poskytovatel zdravotních služeb dle svých možností zajistí v prostorách LZZ zázemí pro kaplanovu duchovní činnost, tedy zejména místnost s označením „Kaple“ a kancelář s obvyklým vybavením.
- (2) Působení kaplanů u poskytovatele zdravotních služeb by mělo být upraveno v jeho vnitřních předpisech. Poskytovatel zdravotních služeb by měl v souvislosti s poskytováním duchovní péče zajistit:
- a) respektování kaplanů při určení liturgického průběhu duchovní péče, přičemž jeho zaměstnanci by měli do poskytování duchovní péče zasahovat pouze ze závažných důvodů, a to zejména v případech ohrožujících bezpečnost a zdraví zúčastněných osob,
 - b) respektování práva na zachování zpovědního nebo obdobného tajemství.
- (3) Poskytovatel zdravotních služeb by měl informovat svá pracoviště o působení kaplana v LZZ a poskytnout svým zdravotnickým pracovníkům instrukce o způsobu informování pacientů a návštěvníků ohledně duchovní péče v LZZ.
- (4) Poskytovatel zdravotnických služeb by měl zřetelným a srozumitelným způsobem informovat přicházející pacienty i návštěvníky o pracovišti a službách kaplana. Mezi vhodné způsoby informování patří zejména webové a intranetové stránky, orientačně informační cedule a tabule.
- (5) Poskytovatel zdravotních služeb obvykle uzavírá s pověřující církví nebo svazem církví písemnou smlouvu, upravující činnost vysílaného kaplana či kaplanů v konkrétním LZZ, přičemž pověřující církev nebo svaz církví může vůči LZZ zastupovat více církví, mezi nimiž

o tom dojde k dohodě, a uzavření jedné smlouvy nevylučuje uzavírání další smlouvy nebo smluv s církví nebo svazem církví.

Čl. 8

Přechodná ustanovení

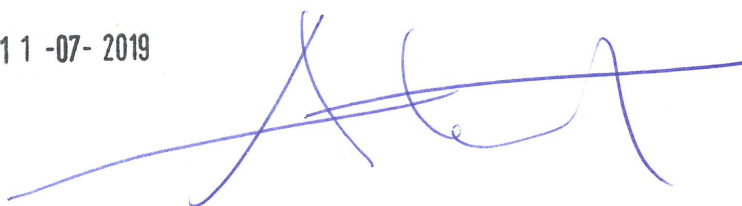
- (1) Plné uplatnění kvalifikačních požadavků uvedených v čl. 5 odst. 3 písm. b) a d) se vyžaduje od 1. 1. 2022.
- (2) Kaplan, který nesplňuje kvalifikační požadavek uvedený v čl. 5 odst. 3 písm. b), může vykonávat nadále službu kaplana po 1. 1. 2022, pokud k tomuto datu dosáhl 50 let věku, vykonával službu kaplana po dobu nejméně 7 let a s jeho dalším působením ve službě kaplana vyjádří svůj písemný souhlas pověřující církev.

Čl. 9

Závěrečná ustanovení

- (1) Tato Dohoda se uzavírá na dobu neurčitou.
- (2) Tato Dohoda se uzavírá ve čtyřech vyhotoveních, dva stejnopisy obdrží ministerstvo a po jednom ČBK a ERC.
- (3) Tuto Dohodu lze měnit pouze písemnými dodatky číslovanými ve vzestupné řadě uzavřenými oprávněnými zástupci všech jejích stran.
- (4) Tuto Dohodu může kterákoliv z jejích stran písemně vypovědět tak, že doručí výpověď ostatním stranám Dohody. Dohoda zaniká uplynutím šesti kalendářních měsíců následujících po kalendářním měsíci, v němž byla výpověď doručena poslední straně Dohody.
- (5) Tato Dohoda nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu všemi jejími stranami.

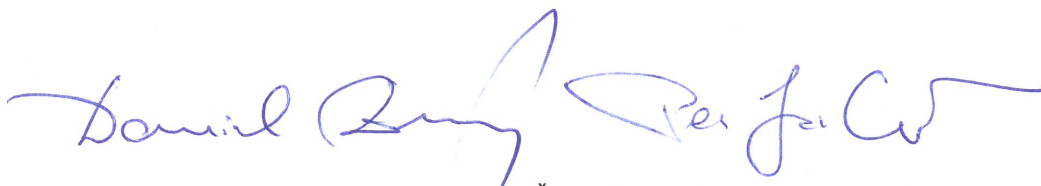
V Praze dne 11-07-2019

Za Českou republiku - Ministerstvo zdravotnictví: Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA

Za Českou biskupskou konferenci: kardinál Dominik Duka v. r.

Za Ekumenickou radu církví: Mgr. Daniel Ženatý a ThDr. Petr Jan Vinš v. r.

Příloha č. 1

Seznam zastupovaných církví a náboženských společností

I. CÍRKVE ZASTUPOVANÉ ČBK

Česká biskupská konference zastupuje
Řeckokatolickou církev
Římskokatolickou církev

II. CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI ZASTUPOVANÉ ERC

Ekumenická rada církví zastupuje
Apoštolskou církev
Armádu spásy
Bratrskou jednotu baptistů
Církev adventistů sedmého dne
Církev bratrskou
Církev československou husitskou
Církev Křesťanská společenství
Českobratrskou církev evangelickou
Evangelickou církev a. v. v ČR
Evangelickou církev metodistickou
Federaci židovských obcí v České republice
Jednotu bratrskou
Luterskou církev evangelickou a. v. v České republice
Pravoslavnou církev v českých zemích
Slezskou církev evangelickou a. v.
Starokatolickou církev v ČR

Příloha č. 2 Informace o pověřování nemocničních kaplanů

I. ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE

Řeckokatolická církev

Nemocničního kaplana pověřuje apoštolský exarcha.

Římskokatolická církev

Nemocničního kaplana pověřuje diecézní biskup.

II. EKUMENICKÁ RADA CÍRKVÍ

Apoštolská církev

Nemocničního kaplana pověřuje Rada církve.

Bratrská jednota baptistů

Nemocničního kaplana pověřuje výkonný výbor BJB (VV BJB). Jménem VV BJB pak jedná tajemník nebo předseda.

Církev adventistů sedmého dne

Na základě doporučení výboru kaplanské služby a předchozího schválení Výborem Unie CASD pověřuje nemocničního kaplana předseda sdružení, na jehož území má nemocniční kaplan působit (České, Moravskoslezské a Slovenské sdružení).

Církev bratrská

Nemocničního kaplana pověřuje Konference nebo Rada Církve bratrské.

Církev československá husitská

Na základě doporučení příslušné diecézní rady schvaluje pověření nemocničního kaplana Ústřední rada.

Církev křesťanská společenství

Nemocničního kaplana pověřuje Rada CKS.

Česko-bratrská církev evangelická

Na základě vyjádření místního sboru a seniorátního výboru při splnění podmínek odborné způsobilosti pověřuje nemocničního kaplana synodní rada ČCE.

Evangelická církev a. v. v ČR

Na základě rozhodnutí Církevní rady pověřuje nemocničního kaplana biskup.

Evangelická církev metodistická

Nemocniční kaplan je pověřován biskupem nebo na základě pověření superintendentem.

Jednota bratrská

O pověření nemocničního kaplana rozhoduje Úzká rada.

Pravoslavná církev v českých zemích

Nemocničního kaplana pověřuje arcibiskup.

Slezská církev evangelická a. v.

Nemocničního kaplana pověřuje senior na základě biskupského pověření.

Starokatolická církev v ČR

Nemocničního kaplana pověřuje biskup.

Ostatní zastupované církve a náboženské společnosti ke dni uzavření Dohody nemocniční kaplany nepověřují.